

Edukacja IPN

<https://edukacja.ipn.gov.pl/edu/materialy-edukacyjne/teki-edukacyjn/polskie-podziemie-niepodleglos/lownik-i-biogramy-post/155945,Kuras-Jozef-Ogien-19151947.html>

03.05.2024, 10:52

Kuraś Józef „Ogień” (1915-1947)

Mjr Józef Kuraś „Ogień” (1915-1947), ur. 23 X 1915 r., Waksmund, pow. Nowy Targ, woj. krakowskie. Pochodzenie chłopskie, wykształcenie średnie. Przed wojną był działaczem ludowym, tak jak jego ojciec. Odczytał służbę wojskową w 2. psp w Sanoku, a następnie przez rok w strażnicy KOP. W wojnie 1939 r. walczył w szeregach 1. psp, m.in. pod Birczą, a po jego rozbiciu, nie mogąc przedrzeć się na Węgry, powrócił do rodzinnej wsi. W konspiracji od listopada 1939 r., w SZP i ZWZ. Następnie w szeregach Konfederacji Tatrzańskiej. Od drugiej połowy 1941 r. dowódca kilkuosobowego oddziału dywersyjnego. Dwukrotnie uciekał po aresztowaniu przez Niemców. Po rozbiciu KT w 1942 r. kontynuował działalność dywersyjną. W odwecie okupanci zabili jego ojca, żonę i dwuipółrocznego synka. W połowie 1943 r. objął funkcję szefa Oddziału „Wilk”, podporządkowanego AK. W grudniu 1943 r., kiedy czasowo zastępował dowódcę, oddział został zaskoczony i poniósł straty. WSS wydał na niego wyrok śmierci (później postępowanie umorzono). Związał się z ZP SL „Roch” w Nowym Targu, gdzie jego partyzanci zostali uznani za oddział specjalny LSB (BCh). Współdziałał z polsko-sowieckim oddziałem AL. Po wkroczeniu Armii Czerwonej zaczął działać jawnie. Zorganizował posterunki MO w powiecie Nowy Targ, a w marcu 1945 r. otrzymał nominację na kierownika PUBP w Nowym Targu. Został też członkiem PPR. Miejscowi komuniści wystąpili przeciwko jego nominacji. W nocy z 12 na 13 IV 1945 r. porzucił służbę w UB i powrócił do działalności podziemnej. Szybko odbudował swój oddział i rozpoczął zwalczanie agend administracji komunistycznej. Pierwszą akcją było rozbicie PUBP w Nowym Targu. Popierał działalność Stanisława Mikołajczyka i PSL. Liczył na wybuch III wojny światowej. Jego Oddział Partyzancki „Błyskawica” działał na terenie całego województwa krakowskiego. Od 1946 r. występował jako zgrupowanie, liczące w szczytowym okresie 500–700 członków, w którym każdy pododdział miał przyporządkowany rejon operowania. Na przełomie 1946 i 1947 r. zgrupowanie poniosło ciężkie straty w walce z UB i KBW. Zdradzony przez agenta, 21 II 1947 r. otoczony na kwaterze we wsi Ostrowsko k. Nowego Targu – w beznadziejnej sytuacji postrzelił się śmiertelnie. Zmarł następnego dnia w szpitalu w Nowym Targu. Pochowany w nieznanym miejscu.

Opcje strony